

Mari imperii si popoare

Aztecii

Sub aceasta denumire au fost cuprinse adesea toate civilizatiile care au existat pe teritoriul mexican: olmeca (cei care au construit Piramida Laventa), xicalanca (au avut ca centru cultural Tenochtitlan, unde au construit Piramida Soarelui, Piramida Lunii in templul inchinat lui Quetzalcoatl), zapoteca si chichimeca.

Veniti din indepartatele regiuni nord-vestice(tinuturile Californiei,probabil),aztecii s-au stabilit pe Marele Podis Mexican,apoi pe malurile Lacului Texoco infiintand,in numai cateva decenii,un imperiu.In anul 1324 pun bazele capitalei, orasul-insula Tenochtitlan("Piatra Cactusului",actualul Ciudad de Mexico),oras ce nu avea egal, in acele vremi, in Europa,dacat in Cordoba.

Conchistadorii spanioli au fost foarte impresionati de bogatia lor si de fastul curtii regale.Imparatul,ales din familia imperiala,aprobat de clerul superior si de catre marii demnitari, guverna peste acest imperiu.

Aztecii au asimilat elementele de cultura si civilizatie de la popoarele existente pe acest teritoriu.Foloseau drept scriere pictogramele si cunosteau,de asemenea,calculul.Aveau numeroase culte si numerosi zei si zeite,intre care cei mai importanti erau Quetzalcoatl ("zeul cu pene"),zeul purificator si civilizator si Huitzalopotchli, zeul razboiului.

Practica un sacrificiu ritual complex, vorbeau limba poporului celui mai civilizatat din Mexic(dialectal nahnatl) si aveau un calendar religios cu un ciclu de 52 de ani.Arta azteca se remarca prin piramidele-temple ridicate la Tenochtitlan,prin decoratiunile reprezentarilor funerare,prin pietele si mai alea palatele somptuoase.Aztecii au creat o literatur bogata(literatura precolumbiana),remarcabile fiind unele

poeme ca "Legenda Soarelui",sau Marele Poem al Quetzalcoatl.Dintre poeti,important a fost Netzalhualcoyotl.

China Antica

Aparuta prin jurul anului 6000 i.Hr., pe malul "Fluviului Lung" (Yangtze),si a "Fluviului Galben",(Huanghe),civilizatia chineza a inceput sa se constituie in mari regate abia in anul 2000 i.Hr..In mitologia chineza,prima dinastie,Xia,ar fi fost intemeiata de Yu cel Mare,prin ajutorul dat de un dragon iesit din apele Fluviului Galben.Istoria Chinei incepe insa,odata cu dinastia Shang(1800-1025 i.Hr.).Suveranul era considerat "fiul cerului",iar China,centrul Universului.Prin anul 1500 i.Hr.,chinezii inventeaza scrierea formata din ideograme(care simbolizeaza idei).

Incepand din anul 1025 i.Hr.,venea la putere o alta dinastie,Zhon,in timpul careia se incep constructiile la fortificatiile de-a lungul frontierei.Faramitata si ea,perioada ce urmeaza,de aproximativ 300 de ani,a fost cunoscuta ca Perioada "regatelor combatante".Era vremea inteleptului Confucius,ale carui principii de respect fata de stramosi si de zei,de supunere fata de suveran au avut o influenta profunda asupra societatii chineze.

Dintre "Regatele combatante",cel mai bogat si mai puternic era cel al dinastiei Qin. Suveranul Qin Shihuangdi avea sa unifice regatul (221 i.Hr.),devenind primul imparat al Chinei.Tot el porunceste sa fie legate intre ele fortificatiile de aparare prin ziduri foarte groase,prelungindu-le la est si la vest,realizand astfel cel mai lung zid din lume,Marele Zid Chinezesc(225 i.Hr.).Dupa moartea sa va veni la putere, timp de aproximativ 400 de ani,dinastia Han(206 i.Hr.-220 d.Hr.) care va extinde teritoriile Chinei.